

Nieuwe richtlijnen m.b.t. theoretische en praktische examens voor het rijbewijs

Vanaf 5 september 2005 wordt het theoretisch en praktisch examen, voor het behalen van een rijbewijs, gewijzigd.

De nieuwe richtlijnen worden hieronder weergegeven.

Voor bijkomende inlichtingen kan u terecht bij:

**FOD Mobiliteit en Vervoer, Dienst Rijbewijs, City Atrium,
Vooruitgangstraat 56 – 1210 Brussel. Tel: 02-277.31.11**

A. THEORETISCH EXAMEN

1. THEORETISCH EXAMEN VOOR HET BEHALEN VAN HET RIJBEWIJS

1. Examenstof

a) Gemeenschappelijke examenstof voor de categorieën A3, A, B, C1, C, D1 en D.

Het theoretisch examen om een rijbewijs van de categorie A3, A, B, C1, C, D1 en D te behalen heeft betrekking op:

1. Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd op 16 maart 1968 en de wijzigingen van kracht op de dag van het examen;
2. Koninklijk Besluit van 1 december 1975 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer en van het gebruik van de openbare weg en de wijzigingen van kracht op de dag van het examen;
3. Koninklijk Besluit van 22 december 2003 tot aanwijzing van de zware overtredingen per graad van de algemene reglementen genomen in uitvoering van de wet betreffen de politie over het wegverkeer en de wijzigingen van kracht op de dag van het examen;
4. Belang van de oplettendheid en van de houding ten opzichte van andere weggebruikers;
5. Waarneming, beoordeling en reactie, met name reactietijd, en gedragsveranderingen bij de bestuurder ten gevolge van alcohol, drugs en geneesmiddelen, gemoedsgesteldheid en vermoeidheid;
6. De belangrijkste principes voor het bewaren van afstand, remafstand en wegligging van het voertuig in uiteenlopende weers- en wegomstandigheden;
7. Verkeersrisico's in verband met verschillende wegomstandigheden, in het bijzonder veranderingen ten gevolge van de weerstoestand en het tijdstip van de dag of de nacht;
8. Kenmerken van de verschillende soorten wegen en daarop betrekking hebbende wettelijke voorschriften;
9. Specifieke risico's in verband met de onervarenheid van andere weggebruikers en in verband met de kwetsbaarste categorieën van weggebruikers, zoals kinderen, voetgangers, fietsers en personen die in hun mobiliteit gehinderd zijn;

10. Risico's in verband met deelneming aan het verkeer en het besturen van diverse voertuigtypes en in verband met het verschillende gezichtsveld van de bestuurders van deze voertuigen;
11. Reglementering met betrekking tot administratieve bescheiden in verband met het gebruik van het voertuig;
12. Algemene regels voor de door de bestuurder te volgen gedragslijn bij ongevallen (plaatsen van de gevarendriehoek, waarschuwen, enz.) en maatregelen die hij in voorkomend geval kan nemen om hulp te verlenen aan verkeersslachtoffers;
13. Veiligheidseisen met betrekking tot het voertuig, de lading en de passagiers;
14. Voorzorgsmaatregelen bij het verlaten van het voertuig;
15. De mechanische onderdelen die voor de rijveiligheid van belang zijn: in staat zijn de meest voorkomende defecten te ontdekken, in het bijzonder aan de stuurinrichting, wielophanging, remmen, banden, verlichting en richtingaanwijzers, reflectoren, achteruitkijkspiegels, voorruit en ruitenwissers, uitlaatsysteem, veiligheidsgordels en geluidstoestel;
16. Veiligheidsinrichtingen van de voertuigen, met name gebruik van de veiligheidsgordels, hoofdsteunen en veiligheidsvoorzieningen voor kinderen;
17. Regels voor het milieuvriendelijk gebruik van het voertuig: alleen toeteren indien nodig, matig brandstofgebruik, beperking van de uitlaatgassen.

b) Specifieke stof voor de categorie A

Het theoretisch examen om een rijbewijs van de categorie A te behalen heeft eveneens betrekking op:

1. Gebruik van beschermende uitrusting, zoals handschoenen, schoeisel, kleding en helm;
2. Zichtbaarheid van motorrijders voor medeweggebruikers;
3. Specifieke risico's in verband met uiteenlopende wegomstandigheden, met bijzondere aandacht voor gladde delen van het wegdek, zoals putdeksels, wegmarkeringen zoals strepen en pijlen, tramrails;
4. Mechanische onderdelen die voor de verkeersveiligheid van belang zijn, met bijzondere aandacht voor de noodstopschakelaar, het oliepijl en de ketting.

c) Specifieke stof voor de categorie C en subcategorie C1

Het theoretisch examen om een rijbewijs van de categorie C en C1 te behalen heeft eveneens betrekking op:

1. Voorschriften inzake rij- en rusttijden zoals beschreven in Verordening (EEG) nr. 3820/85 van de Raad; het gebruik van controleapparatuur zoals beschreven in Verordening (EEG) nr. 3821/85 van de Raad;
2. Voorschriften inzake het vervoer van goederen;
3. Kennis van de maatregelen die moeten genomen worden na een ongeval of vergelijkbare gebeurtenis, zoals de evacuatie van passagiers, en de grondbeginselen van eerste hulp;
4. Voertuig- en vervoersdocumenten die vereist zijn voor nationaal en internationaal vervoer van goederen;
5. Voorzorgsmaatregelen die moeten genomen worden bij het verwisselen van wielen;
6. Voorschriften inzake gewichten, afmetingen en snelheidsbegrenzers;
7. Beperking van het gezichtsveld die door de kenmerken van het voertuig wordt veroorzaakt;

8. Veiligheidseisen bij het laden van het voertuig: het beheersen van lading (laden en vastzetten), problemen met verschillende soorten ladingen (bijvoorbeeld vloeistoffen, hangende lading), het laden en lossen van goederen en het gebruik van laadapparatuur;
9. Principes van de constructie en werking van: verbrandingsmotoren, vloeistoffen (bijvoorbeeld motorolie, koelvloeistof, ruitensproeiervloeistof), het brandstofsysteem, het elektrisch systeem, de ontsteking, het transmissiesysteem (koppeling, versnellingsbak);
10. Smering en antivriesbescherming;
11. Principes van de constructie, montage, correct gebruik en onderhoud van banden;
12. Principes van de typen, werking, belangrijkste onderdelen, montage, gebruik en dagelijks onderhoud van reminrichtingen en snelheidsbegrenzers;
13. Principes van de typen, werking, belangrijkste onderdelen, montage, gebruik en dagelijks onderhoud van het koppelmechanisme;
14. Methoden voor het opsporen van oorzaken en defecten;
15. Preventief onderhoud van voertuigen en noodzakelijke lopende reparaties;
16. Verantwoordelijkheid van de bestuurder voor de ontvangst, het vervoer en de aflevering van goederen volgens afspraak;
17. Beginselen van het verantwoorde gebruik van de snelheidsregelaar.

d) Specifieke stof voor de categorie D en subcategorie D1

Het theoretisch examen om een rijbewijs van de categorie D en D1 te behalen heeft eveneens betrekking op:

1. Voorschriften inzake rij- en rusttijden zoals beschreven in Verordening (EEG) nr. 3820/85 van de Raad; het gebruik van controleapparatuur zoals beschreven in Verordening (EEG) nr. 3821/85 van de Raad;
2. Voorschriften inzake het vervoer van personen;
3. Voertuig- en vervoersdocumenten die vereist zijn voor nationaal en internationaal vervoer van goederen;
4. Kennis van de maatregelen die moeten genomen worden na een ongeval of vergelijkbare gebeurtenis, zoals de evacuatie van passagiers, en de groundbeginselen van eerste hulp;
5. Voorzorgsmaatregelen die moeten genomen worden bij het verwisselen van wielen;
6. Voorschriften inzake gewichten, afmetingen en snelheidsbegrenzers;
7. Beperking van het gezichtsveld die door de kenmerken van het voertuig wordt veroorzaakt;
8. Verantwoordelijkheid van de bestuurder met betrekking tot het vervoer van passagiers, het comfort en de veiligheid van passagiers, het vervoer van kinderen en de nodige controles vóór het wegrijden;
9. Principes van de constructie en werking van: verbrandingsmotoren, vloeistoffen (bijvoorbeeld motorolie, koelvloeistof, ruitensproeiervloeistof), het brandstofsysteem, het elektrisch systeem, de ontsteking, het transmissiesysteem (koppeling, versnellingsbak);
10. Smering en antivriesbescherming;
11. Principes van de constructie, montage, correct gebruik en onderhoud van banden;
12. Principes van de typen, werking, belangrijkste onderdelen, montage, gebruik en dagelijks onderhoud van reminrichtingen en snelheidsbegrenzers;
13. Principes van de typen, werking, belangrijkste onderdelen, montage, gebruik en dagelijks onderhoud van het koppelmechanisme;

14. Methoden voor het opsporen van oorzaken en defecten;
15. Preventief onderhoud van voertuigen en noodzakelijke lopende reparaties;
16. Beginselen van het verantwoorde gebruik van de snelheidsregelaar.

2. Beoordeling van het examen

Het theoretisch examen voor de categorieën A, B, C1, C, D1 en D bevat 50 vragen.

Om te slagen dienen er minstens 41 punten worden behaald.

Het theoretisch examen voor de categorie A3 bevat 40 vragen. Om te slagen dienen er minstens 33 punten worden behaald.

2. THEORETISCH EXAMEN VOOR HET BEHALEN VAN EEN GETUIGSCHRIFT VOOR HET BESTUREN VAN EEN LANDBOUWVOERTUIG

1. Examenstof

1. Koninklijk Besluit van 1 december 1975 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer en van het gebruik van de openbare weg en de wijzigingen van kracht op de dag van het examen;
2. Koninklijk Besluit van 22 december 2003 tot aanwijzing van de zware overtredingen per graad van de algemene reglementen genomen in uitvoering van de wet betreffen de politie over het wegverkeer en de wijzigingen van kracht op de dag van het examen.

2. Beoordeling van het examen

Het theoretisch examen bevat 40 vragen. Om te slagen dienen er minstens 33 punten worden behaald.

B. PRAKTISCH EXAMEN

1. INHOUD PRAKTISCH EXAMEN

I. CATEGORIE A3

Het examen bestaat enkel uit een proef op een terrein buiten het verkeer en omvat volgende punten:

1. Plaats en hantering van de bedieningsorganen:
 - a) Remmen;
 - b) Versnellingen;
 - c) Schakelaar van de motor;
 - d) Gashandgreep of –pedaal;
 - e) Geluidstoestel;
 - f) Richtingaanwijzers;
 - g) Schakelaar en verklikkerlichtjes voor de lichten;
 - h) Alleen voor tweewielige bromfietsen: zijdelingse steunvoet of centrale steunvoet naar keuze van de kandidaat.

2. Manoeuvres

a) Voor tweewielige bromfietsen

- 1) Slalom;
- 2) In lussen rijden;
- 3) Over een afstand van 10m tussen evenwijdige lijnen stapvoets rijden;
- 4) Plots remmen (noodstop).

b) Voor bromfietsen met meer dan twee wielen

- 1) In rechte lijn achteruit rijden
- 2) Keren in een straat
- 3) Vooruit in een garage rijden
- 4) Tussen twee voertuigen parkeren

II. CATEGORIE A

Het examen bestaat uit een proef op een terrein buiten het verkeer en een proef op de openbare weg:

A. Proef op een terrein buiten het verkeer

Het examen op een terrein buiten het verkeer omvat volgende manoeuvres:

1. De nodige voorzorgsmaatregelen nemen bij het afstappen van het voertuig, zoals op de openbare weg: de moto in de juiste richting plaatsen, de motor afzetten en afstappen.

2. Voorafgaande controles

- a) Motorfiets op de standaard plaatsen;
- b) Correct dragen van beschermende uitrusting, zoals handschoenen, schoeisel, kleding en helm;
- c) De kandidaat dient volgende onderdelen aan te wijzen, de werking zal steekproefsgewijze gecontroleerd worden:

- banden (slijtage);
- ketting (speling, spanning);
- ketting op tandwiel (speling);
- oliepeil;
- remvloeistof;
- benzinepeil;
- reflectoren

De kandidaat dient eveneens volgende onderdelen te controleren:

- de benzinekraan (indien aanwezig) tonen en correct gebruiken
- choke
- contact
- verklikker voor neutraal
- benzinepeil
- maximaal de voorrem aanspannen
- maximaal de voetrem aanspannen
- koppelingshendel
- geluidstoestel

- kruislichten
- standlichten
- richtingaanwijzers
- stuurinrichting

3. Motorfiets van de standaard halen, daarna in een U achteruit rijden in een gang van 1,2m breed en 3,5m diameter en de motorfiets weer op de standaard plaatsen.
4. Slalom: dit manoeuvre bestaat uit een slalom uitvoeren door een aslijn te volgen bestaande uit 5 kegels. De kandidaat moet zo dicht mogelijk langs deze kegels rijden en begint links van de eerste kegel.
5. In lussen rijden: de kandidaat rijdt tweemaal in de vorm van een acht rond de twee centrale kegels, terwijl hij steeds binnen de buitenkegels en de lijnen blijft.
6. Een bocht nemen met 30 km/u: een bocht nemen met een minimumsnelheid van 30 km/u.; voor het begin van de halve cirkel zal de kandidaat naar een hogere versnelling schakelen, behalve bij automatische versnellingen
7. Ontwijken van een hindernis: De kandidaat zal met een minimumsnelheid van 50 km/u, 45 km/u op een nat wegdek, een hindernis van 2,5m breed ontwijken. De kandidaat beschikt over 10m tussen de snelheidsmeter en de te ontwijken hindernis.
8. Precisieremmen: Na het ontwijken van de hindernis zal de kandidaat de motorfiets terug in rechte lijn plaatsen en met precisie remmen door het voorwiel te laten stoppen in de cirkel van 1,2m diameter.
9. Stapvoets rijden: De kandidaat zal met lage snelheid door een smalle doorgang, 1,2m breed en 10m lang, rijden. Er moeten minimum 12 seconden verstreken zijn vooraleer het 10m punt wordt overschreden.
10. Een tweede bocht met 30 km/u: Een bocht nemen in een cirkel tegen een snelheid van 30km/h
11. Plots remmen: De kandidaat moet versnellen naar minstens 50 km/u, zowel op droog als nat wegdek. Eens voorbij de snelheidsmeter moet de kandidaat zo remmen dat hij op een zo kort mogelijke afstand tot stilstand komt.

B. Proef op de openbare weg

1. Wegrijden na een stop in het verkeer, verlaten van een oprit;
2. Rijden op rechte wegen, tegenliggers kruisen, ook bij wegversmallingen;
3. Rijden door bochten
4. Oprijden en verlaten van snelwegen of vergelijkbare wegen, zo mogelijk;
5. Inhalen en voorbijrijden: inhalen van andere voertuigen, obstakels voorbijrijden, ingehaald worden;
6. Speciale verkeerselementen, waaronder: rotondes, overwegen, tram- of bushaltes, voetgangersoversteekplaatsen, stijgende of dalende weg over een lange afstand;
7. Beheersing van het voertuig: correct gebruik van achteruitkijkspiegels en de lichten, correct gebruik van de koppeling, versnellingsbak, gaspedaal, reminrichting;
8. Goed kijken: rondom kijken, correct gebruik van de achteruitkijkspiegels, dichtbij, verder weg, ver kijken;
9. Voorrang verlenen op kruispunten en overwegen, bij het veranderen van richting of rijstrook en bij manoeuvres, naderen en oversteken van kruispunten;
10. Juiste positie op de weg, de rijstroken, de rotondes en door bochten, volgens het type en de eigenschappen van het voertuig, voorsorteren;
11. Veilige afstand: voldoende afstand bewaren voor en naast het voertuig; voldoende afstand bewaren ten opzichte van andere weggebruikers;

12. Snelheidsbeperkingen;
13. Verkeerstekens en instructies van verkeersagenten;
14. Het geven van signalen: signalen geven op de juiste momenten, correct reageren op signalen van andere weggebruikers.

III. CATEGORIE B en B+E

Het examen bestaat uit een proef op een terrein buiten het verkeer en een proef op de openbare weg:

A. Proef op een terrein buiten het verkeer

Het examen op een terrein buiten het verkeer omvat volgende manoeuvres:

Categorie B

1. Voorafgaande controle

- a) Afregelen van:
 - De zitplaats van de bestuurder voor een juiste zithouding: na de zetel volledig naar voor of achter te hebben verschoven; de zetel opnieuw in de juiste positie afstellen
 - De achteruitkijkspiegels: de kandidaat moet eerst de linker achteruitkijkspiegel ontregelen.
 - De veiligheidsgordel: de veiligheidsgordel correct aandoen (niet te hoog, niet te laag, teneinde de bewegingen niet te hinderen)
 - De hoofdsteunen: de juiste positie afstellen
- b) Nakijken of de portieren goed gesloten zijn: de kandidaat moet de deur sluiten bij het verlaten van het voertuig
- c) De nodige voorzorgsmaatregelen nemen bij het verlaten van het voertuig, zoals op de openbare weg: in de linker achteruitkijkspiegel kijken vooraleer de deur te openen en door de deuropening kijken vooraleer de deur volledig te openen
- d) Systematische controle:
 - Ontwaseming van de voor- en ontdooiing van de achterraut
 - Gebruik van de lichten (kruislichten, standlichten, mistlichten)
 - Geluidstoestel
 - Richtingaanwijzer
 - Stoplichten
- e) Steekproefsgewijze controle van:
 - Staat van banden: slijtage controleren
 - Bandendruk: aantonen hoe deze druk kan gecontroleerd worden + ventiel aanwijzen
 - Motorolie: tonen waar of nagaan van het motoroliepeil
 - Remvloeistof: tonen waar of nagaan van de remoliepeil
 - Koelvloeistof: tonen waar of nagaan van de koelvloeistof
 - Product voor reinigen van voorruit: tonen waar of bijvullen van deze vloeistof

2. In rechte lijn achteruitrijden

3. Keren in een smalle straat

4. Achteruit parkeren en de parkeerplaats vooruit verlaten

Categorie B + E

1. Voorafgaande controle

- a) Afregelen van:
 - De zitplaats van de bestuurder voor een juiste zithouding: na de zetel volledig naar voor of achter te hebben verschoven; de zetel opnieuw in de juiste positie afstellen
 - De achteruitkijkspiegels: de kandidaat moet eerst de linker achteruitkijkspiegel ontregelen.
 - De veiligheidsgordel: de veiligheidsgordel correct aandoen (niet te hoog, niet te laag, teneinde de bewegingen niet te hinderen)
 - De hoofdsteunen: de juiste positie afstellen
- b) Nakijken of de portieren goed gesloten zijn: de kandidaat moet de deur sluiten bij het verlaten van het voertuig
- c) De nodige voorzorgsmaatregelen nemen bij het verlaten van het voertuig, zoals op de openbare weg: in de linker achteruitkijkspiegel kijken vooraleer de deur te openen en door de deuropening kijken vooraleer de deur volledig te openen
- d) Systematische controle:
 - Ontwaseming van de voor- en ontdooiing van de achterraut
 - Gebruik van de lichten (kruislichten, standlichten, mistlichten)
 - Geluidstoestel
 - Richtingaanwijzer
 - Stoplichten
- e) Steekproefsgewijze controle van:
 - Staat van banden: slijtage controleren
 - Bandendruk: aantonen hoe deze druk kan gecontroleerd worden + ventiel aanwijzen
 - Motorolie: tonen waar of nagaan van het motoroliepeil
 - Remvloeistof: tonen waar of nagaan van de remoliepeil
 - Koelvloeistof: tonen waar of nagaan van de koelvloeistof
 - Product voor reinigen van voorruit: tonen waar of bijvullen van deze vloeistof
- f) controle van het koppelmechanisme en de elektrische en remverbindingen
- g) controle van de veiligheid met betrekking tot de lading van het voertuig: koetswerk, plaatwerk, laaddeuren, manier van laden, vastzetten lading

2. In rechte lijn achteruitrijden

3. Achteruitrijdend een bocht maken

4. Langs het trottoir parkeren

5. Achteruitrijden tot tegen een laadkaai

6. Koppelen en loskoppelen van de aanhangwagen: dit manoeuvre start met de wagen en aanhangwagen naast elkaar geparkeerd

B. Proef op de openbare weg

1. Wegrijden na een stop in het verkeer, verlaten van een oprit;
2. Rijden op rechte wegen, tegenliggers kruisen, ook bij wegversmallingen;
3. Rijden door bochten
4. Oprijden en verlaten van snelwegen of vergelijkbare wegen, zo mogelijk;

5. Inhalen en voorbijrijden: inhalen van andere voertuigen, obstakels voorbijrijden, ingehaald worden;
6. Speciale verkeerselementen, waaronder: rotondes, overwegen, tram- of bushaltes, voetgangersoversteekplaatsen, stijgende of dalende weg over een lange afstand;
7. Beheersing van het voertuig: correct gebruik van achteruitkijkspiegels en de lichten, correct gebruik van de koppeling, versnellingsbak, gaspedaal, reminrichting, hoofdsteun, zitplaats, stuurinrichting;
8. Zuinig en milieuvriendelijk rijden: letten op het motorregime en het schakelen, remmen en versnellen.
9. Goed kijken: rondom kijken, correct gebruik van de achteruitkijkspiegels, dichtbij, verder weg, ver kijken;
10. Voorrang verlenen op kruispunten en overwegen, bij het veranderen van richting of rijstrook en bij manoeuvres, naderen en oversteken van kruispunten;
11. Juiste positie op de weg, de rijstroken, de rotondes en door bochten, volgens het type en de eigenschappen van het voertuig, voorsorteren;
12. Veilige afstand: voldoende afstand bewaren voor en naast het voertuig; voldoende afstand bewaren ten opzichte van andere weggebruikers;
13. Snelheidsbeperkingen;
14. Verkeerstekens en instructies van verkeersagenten;
15. Het geven van signalen: signalen geven op de juiste momenten, correct reageren op signalen van andere weggebruikers.
16. Remmen en stoppen: tijdig gas minderen, afremmen of stoppen, waarbij rekening moet worden gehouden met de omstandigheden, anticipatievermogen.

IV. CATEGORIE C en C+E en de SUBCATEGORIEËN C1 en C1+E

Het examen bestaat uit een proef op een terrein buiten het verkeer en een proef op de openbare weg:

A. Proef op een terrein buiten het verkeer

Het examen op een terrein buiten het verkeer omvat volgende manoeuvres:

1. Voorafgaande controle voor de categorieën C, C+E en subcategorieën C1 en C1+E
 - a) Afregelen van:
 - De zitplaats van de bestuurder voor een juiste zithouding: na de zetel volledig naar voor of achter te hebben verschoven; de zetel opnieuw in de juiste positie afstellen
 - De achteruitkijkspiegels: de kandidaat moet eerst de linker achteruitkijkspiegel ontregelen en nadien opnieuw correct afstellen.
 - De veiligheidsgordel: de veiligheidsgordel correct aandoen
 - De hoofdsteunen: de juiste positie afstellen
 - b) Nakijken of de portieren goed gesloten zijn:
 - c) Steekproefsgewijze controle van:

De kandidaat dient, steekproefsgewijs, een van de volgende controles uit te voeren

 - Staat van banden: slijtage controleren
 - Remmen
 - Stuurinrichting: stuur draaien en nagaan of wielen meedraaien
 - Lichten: nagaan of kruislichten voor- en achteraan werken
 - Reflectoren: Aanwijzen van deze reflectoren

- Richtingaanwijzers: Aanzetten en werking nagaan (voor en achter)
- Geluidstoestel: werking nagaan
- d) Controle van:
 - De rembekrachtiging
 - De stuurinrichting: stuur draaien en nagaan of wielen meedraaien
 - Wielmoeren: zijn deze correct aangespannen
 - Spatborden: aanwezigheid controleren en nagaan of deze geen gebreken vertoont
 - Windscherm: Nagaan of er geen sterren of barsten zijn
 - Ruiten: Nagaan of er geen sterren of barsten zijn + netheid
 - Ruitenwissers: sproeiers laten werken + erna ruitenwissers
 - Vloeistoffen: aantonen of aanvullen van koelvloeistof, motorolie of reinigingsprodukt
 - Controle en gebruik van het dashboard: Bondig toelichten van elk van de indicatoren van het dashboard en aanwijzen van: toerenteller, snelheidsmeter, luchtdrukmeter, lichten-aan controlelamp, richtingaanwijzers, ontwaseming.
- e) Controle van:
 - Luchtdruk: motor laten draaien en nagaan of de luchtflessen zich vullen
 - Luchttanks: aanwijzen van de luchttanks + ontluchten van de luchtflessen.
 - Ophanging:
 - 1) Pneumatische ophanging: nagaan of de luchtkussens niet beschadigd en goed opgeblazen zijn
 - 2) Ophanging met veren: nagaan of de lamellen niet gebroken zijn
- f) Controle van de veiligheidselementen met betrekking tot de lading van het voertuig:
 - Koetswerk: nagaan of het koetswerk of afdekzeil niet beschadigd zijn.
 - Plaatstaal: idem
 - Laaddeuren: sluiting controleren, riemen door alle ogen, TIR-bord goed vastgemaakt
 - Laadmechanisme: vergrendeling controleren
 - Cabineslot: Sluiting controleren of op het dashboard nagaan of het overeenstemmende controlelampje brandt
 - Manier van laden: nagaan of er geen lege ruimten zijn en de vracht goed verdeeld is
 - vastzetten van de lading: verdeling van de lading nagaan
- g) De nodige voorzorgsmaatregelen nemen bij het verlaten van het voertuig, zoals op de openbare weg.

Bovendien voor de categorie C+E en de subcategorie C1+E alleen:
 Controle van het koppelmechanisme en de elektrische en remverbindingen.

2. Manoeuvres voor de categorie C en de subcategorie C1:

- a) in rechte lijn achteruitrijden
- b) achteruit in een garage rijden

c) achteruitrijden tot tegen een laadkaai

3. Manoeuvres voor de categorie C+E en de subcategorie C1+E:

- a) in rechte lijn achteruitrijden
- b) achteruitrijdend een bocht maken
- c) langs het trottoir parkeren
- d) achteruitrijden tot tegen een laadkaai
- e) koppelen en loskoppelen van de aanhangwagens of oplegger.

B. Proef op de openbare weg

1. Wegrijden na een stop in het verkeer, verlaten van een oprit;
2. Rijden op rechte wegen, tegenliggers kruisen, ook bij wegversmallingen;
3. Rijden door bochten
4. Oprijden en verlaten van snelwegen of vergelijkbare wegen, zo mogelijk;
5. Inhalen en voorbijrijden: inhalen van andere voertuigen, obstakels voorbijrijden, ingehaald worden;
6. Speciale verkeerselementen, waaronder: rotondes, overwegen, tram- of bushaltes, voetgangersoversteekplaatsen, stijgende of dalende weg over een lange afstand;
7. Beheersing van het voertuig: correct gebruik van achteruitkijkspiegels en de lichten, correct gebruik van de koppeling, versnellingsbak, gaspedaal, reminrichting;
8. Zuinig en milieuvriendelijk rijden: letten op het motorregime en het schakelen, remmen en versnellen.
9. Goed kijken: rondom kijken, correct gebruik van de achteruitkijkspiegels, dichtbij, verder weg, ver kijken;
10. Voorrang verlenen op kruispunten en overwegen, bij het veranderen van richting of rijstrook en bij manoeuvres, naderen en oversteken van kruispunten;
11. Juiste positie op de weg, de rijstroken, de rotondes en door bochten, volgens het type en de eigenschappen van het voertuig, voorsorteren;
12. Veilige afstand: voldoende afstand bewaren voor en naast het voertuig; voldoende afstand bewaren ten opzichte van andere weggebruikers;
13. Snelheidsbeperkingen;
14. Verkeerstekens en instructies van verkeersagenten;
15. Het geven van signalen: signalen geven op de juiste momenten, correct reageren op signalen van andere weggebruikers.
16. Remmen en stoppen: tijdig gas minderen, afremmen of stoppen, waarbij rekening moet worden gehouden met de omstandigheden, anticipatievermogen.
17. Controle van de laaddeuren, laadwijze en stuwen van de lading
18. Tachograaf

V. CATEGORIE D en D+E en de SUBCATEGORIEËN D1 en D1+E

Het examen bestaat uit een proef op een terrein buiten het verkeer en een proef op de openbare weg:

A. Proef op een terrein buiten het verkeer

Het examen op een terrein buiten het verkeer omvat volgende manoeuvres:

1. Voorafgaande controle voor de categorieën D, D+E en subcategorieën D1 en D1+E

- a) Afregelen van:
- De zitplaats van de bestuurder voor een juiste zithouding: na de zetel volledig naar voor of achter te hebben verschoven; de zetel opnieuw in de juiste positie afstellen
 - De achteruitkijkspiegels: de kandidaat moet eerst de linker achteruitkijkspiegel ontregelen en nadien opnieuw correct afstellen..
 - De veiligheidsgordel: de veiligheidsgordel correct aandoen (niet te hoog, niet te laag, teneinde de bewegingen niet te hinderen)
 - De hoofdsteunen: de juiste positie afstellen
- b) Nakijken of de portieren van de cabine goed gesloten zijn:
- c) Steekproefsgewijze controle van:
De kandidaat dient, steekproefsgewijs, een van de volgende controles uit te voeren
- Staat van banden: slijtage, verminderde druk in band of lekke band controleren
 - Remmen
 - Stuurinrichting: stuur draaien en nagaan of wielen meedraaien
 - Lichten: nagaan of kruislichten voor- en achteraan werken
 - Reflectoren: Aanwijzen van deze reflectoren
 - Richtingaanwijzers: Aanzetten en werking nagaan (voor en achter)
 - Geluidstoestel: werking nagaan
- d) Controle van:
- De rembekrachtiging
 - De stuurinrichting: stuur draaien en nagaan of wielen meedraaien
 - Wielmoeren: zijn deze correct aangespannen
 - Spatborden: aanwezigheid controleren en nagaan of deze geen gebreken vertoont
 - Windscherm: Nagaan of er geen sterren of barsten zijn
 - Ruiten: Nagaan of er geen sterren of barsten zijn + netheid
 - Ruitenwissers: sproeiers laten werken + erna ruitenwissers
 - Vloeistoffen: Aantonen of aanvullen van koelvloeistof, motorolie of reinigingsprodukt
 - Controle en gebruik van het dashboard: Bondig toelichten van elk van de indicatoren van het dashboard en aanwijzen van: toerenteller, snelheidsmeter, luchtdrukmeter, lichten-aan conrolelamp, richtingaanwijzers, ontwaseming.
- e) Controle van:
- Luchtdruk: motor laten draaien en nagaan of de luchtflessen zich vullen
 - Luchttanks: aanwijzen van de luchtflessen + ontluchten van de luchtflessen.
 - Ophanging:
 - 1) Pneumatische ophanging: Nagaan of de luchtkussens niet beschadigd en goed opgeblazen zijn
 - 2) Ophanging met veren: nagaan of de lamellen niet gebroken zijn
- f) Controle van de veiligheidselementen met betrekking tot de lading van het voertuig:
- Koetswerk: nagaan of het koetswerk of afdekzeil niet beschadigd zijn.
 - Toegangsdeuren: nagaan of deze goed gesloten zijn

- Nooduitgangen (deuren, dak, ramen): moeten duidelijk aangegeven zijn, toegankelijk en niet vergrendeld;
 - EHBO
 - Brandblusapparaten
 - Laaddeuren: sluiting controleren, riemen door alle ogen, TIR-bord goed vastgemaakt
 - Laadmechanisme: vergrendeling controleren
 - Manier van laden: nagaan of er geen lege ruimten zijn en de vracht goed verdeeld is
 - vastzetten van de lading: verdeling van de lading nagaan
- g) De nodige voorzorgsmaatregelen nemen bij het verlaten van het voertuig, zoals op de openbare weg: het voertuig stoppen en verlaten met inachtneming van de nodige voorzorgsmaatregelen

Bovendien voor de categorie D+E en de subcategorie D1+E alleen:
Controle van het koppelmechanisme en de elektrische en remverbindingen.

2. Manoeuvres voor de categorie D en de subcategorie D1:

- a) in rechte lijn achteruitrijden
- b) achteruit in een garage rijden
- c) langs boordstenen parkeren

3. Manoeuvres voor de categorie D+E en de subcategorie D1+E:

- a) in rechte lijn achteruitrijden
- b) achteruitrijdend een bocht maken
- c) langs het trottoir parkeren
- d) achteruitrijden tot tegen een laadkaai
- e) koppelen en loskoppelen van de aanhangwagen of oplegger.

B. Proef op de openbare weg

1. Wegrijden na een stop in het verkeer, verlaten van een oprit;
2. Rijden op rechte wegen, tegenliggers kruisen, ook bij wegversmallingen;
3. Rijden door bochten
4. Oprijden en verlaten van snelwegen of vergelijkbare wegen, zo mogelijk;
5. Inhalen en voorbijrijden: inhalen van andere voertuigen, obstakels voorbijrijden, ingehaald worden;
6. Speciale verkeerselementen, waaronder: rotondes, overwegen, tram- of bushaltes, voetgangersoversteekplaatsen, stijgende of dalende weg over een lange afstand;
7. Beheersing van het voertuig: correct gebruik van achteruitkijkspiegels en de lichten, correct gebruik van de koppeling, versnellingsbak, gaspedaal, reminrichting, veiligheidsgordel, hoofdsteunen, stuurinrichting, zetel;
8. Zuinig en milieuvriendelijk rijden: letten op het motorregime en het schakelen, remmen en versnellen.
9. Goed kijken: rondom kijken, correct gebruik van de achteruitkijkspiegels, dichtbij, verder weg, ver kijken;

10. Voorrang verlenen op kruispunten en overwegen, bij het veranderen van richting of rijstrook en bij manoeuvres, naderen en oversteken van kruispunten;
11. Juiste positie op de weg, de rijstroken, de rotondes en door bochten, volgens het type en de eigenschappen van het voertuig, voorsorteren;
12. Veilige afstand: voldoende afstand bewaren voor en naast het voertuig; voldoende afstand bewaren ten opzichte van andere weggebruikers;
13. Snelheidsbeperkingen;
14. Verkeerstekens en instructies van verkeersagenten;
15. Het geven van signalen: signalen geven op de juiste momenten, correct reageren op signalen van andere weggebruikers.
16. Remmen en stoppen: tijdig gas minderen, afremmen of stoppen, waarbij rekening moet worden gehouden met de omstandigheden, anticipatievermogen.
17. Tachograaf

II. BEOORDELING PRAKTISCH EXAMEN

A. Proef op een terrein buiten het verkeer

Categorie A3

De proef wordt stopgezet indien de kandidaat niet voldoende vertrouwd is met plaats en de hantering van de bedieningsorganen.

Categorieën en subcategorieën A, B, B+E, C1, C1+E, C, C+E, D1, D1+E, D en D+E

De manoeuvres worden beoordeeld met <goed>, <voorbehoud>, <onvoldoende> of <slecht>.

De kandidaat wordt uitgesteld indien:

- een manoeuvre wordt beoordeeld met <slecht>
- twee manoeuvres worden beoordeeld met <onvoldoende>
- een manoeuvre wordt beoordeeld met <onvoldoende> en twee met <voorbehoud>
- vier manoeuvres worden beoordeeld met <voorbehoud>

B. Proef op de openbare weg

De proef wordt beoordeeld volgens de volgende rubrieken:

1. Gebruik van het voertuig
2. Plaats op de openbare weg
3. Bochten
4. Kruisen en inhalen
5. Richtingsverandering
6. Voorrang
7. Verkeerslichten en bevelen
8. Snelheid en verkeersinzicht
9. Gedrag ten overstaan van andere weggebruikers
10. Defensief rijden

De rubrieken worden beoordeeld met <goed>, <voorbehoud>, <onvoldoende> of <slecht>.

De kandidaat wordt uitgesteld indien:

- een manoeuvre wordt beoordeeld met <slecht>
- twee manoeuvres worden beoordeeld met <onvoldoende>
- een manoeuvre wordt beoordeeld met <onvoldoende> en twee met <voorbehoud>

- vier manoeuvres worden beoordeeld met <voorbehoud>
- rijfouten of gevaarlijk rijgedrag die de veiligheid van het examenvoertuig, de passagiers of andere weggebruikers direct in gevaar brengen.

II. EXAMENVOERTUIGEN

A. De nieuwe normen voor de examenvoertuigen B+E, C1, C1+E, C, C+E, D1, D1+E, D, D+E, voorzien in artikel 38 van het Koninklijk Besluit van 23 maart 1998 betreffende het rijbewijs, zijn enkel van toepassing tot 31 maart 2010, voor voertuigen die ingeschreven worden na 5 september 2005.

Bijgevolg blijven de voertuigen, voor de eerste maal ingeschreven voor 5 september 2005, onderworpen aan de oude reglementering tot 31 maart 2010.

De datum van de eerste inschrijving van het voertuig staat vermeld op het inschrijvingsbewijs van het voertuig.

Nieuwe normen voorzien in het Koninklijk Besluit van 15 juli 2004

De nieuwe normen hebben enkel betrekking op volgende categorieën B+E, C1, C1+E, C, C+E, D1, D1+E, D en D+E.

1. De kandidaat voor het rijbewijs geldig voor de categorie B+E legt het praktisch examen af met een samenstel bestaande uit een voertuig van de categorie B (4 wielen, minstens 4 plaatsen, voorzien van een passagierskooi en op een horizontale weg een snelheid van ten minste 100km/u bereikt, voor en achteraan veiligheidsgordels heeft) en van een aanhangwagen met een MTM van minstens 1000kg, een lengte van minstens 9m en niet behorende tot de categorie B en op een horizontale weg een snelheid van ten minste 100km/u bereikt.

De laadruimte van de aanhangwagen moet bestaan uit een gesloten opbouw die ten minste even breed en hoog is als het trekkende voertuig. De gesloten opbouw mag ook lichtjes minder breed zijn dan het trekkende voertuig, zolang het zicht naar achteren alleen door middel van de buitenspiegels van het trekkend voertuig mogelijk is.

De feitelijke totale massa van de aanhangwagen moet minimaal 800kg bedragen. De eventuele lading mag niet bestaan uit ADR producten, noch uit levende dieren of uit producten die misselijkheid veroorzaken. De lading moet degelijk vastgemaakt zijn. De examiner kan, zo nodig, overgaan tot een weging van het samenstel.

2. De kandidaat voor het rijbewijs geldig voor de categorie C legt het praktisch examen af met een samenstel bestaande uit een voertuig van de categorie C, waarvan de maximaal toegelaten massa ten minste 12.000kg, de lengte ten minste 9m en de breedte tenminste 2,40m bedraagt en op een horizontale weg een snelheid van ten minste 80km/u bereikt.

Het voertuig moet uitgerust zijn met ABS, met een versnellingsbak met tenminste acht voorwaartse versnellingen en met een controleapparatuur als bedoeld in Verordening (EEG) nr. 3821/85.

De laadruimte van de aanhangwagen moet bestaan uit een gesloten opbouw die ten minste even breed en hoog is als de cabine en de volledige laadvloer bedekt.

De feitelijke totale massa van het voertuig moet minimaal 10.000kg bedragen. Het voertuig moet een lading hebben met een gewicht dat minstens gelijk is aan de helft van het nuttige laadvermogen van het voertuig. De lading mag niet bestaan uit ADR producten, noch uit levende dieren of uit producten die misselijkheid veroorzaken. De lading moet degelijk vastgemaakt zijn. De examiner kan, zo nodig, overgaan tot een weging van het samenstel.

3. De kandidaat voor het rijbewijs geldig voor de **categorie C+E** legt het praktisch examen af met een samenstel bestaande uit een voertuig van de categorie C, zoals gesteld onder 2. en een aanhangwagen van ten minste 7,5m lang.

Het gelede voertuig of het samenstel moet een maximaal toegelaten massa van tenminste 20.000kg hebben, ten minste 14m lang en ten minste 2,40m breed zijn en op een horizontale weg een snelheid van ten minste 80km/u kan bereiken.

Het gelede voertuig of het samenstel moet uitgerust zijn met ABS, met een versnellingsbak met tenminste acht voorwaartse versnellingen en met een controleapparatuur als bedoeld in Verordening (EEG) nr. 3821/85.

De laadruimte van de aanhangwagen moet bestaan uit een gesloten opbouw die ten minste even breed en hoog is als het trekkende voertuig. De gesloten opbouw mag ook lichtjes minder breed zijn dan het trekkende voertuig, zolang het zicht naar achteren alleen door middel van de buitenspiegels van het trekkend voertuig mogelijk is.

De feitelijke totale massa van het gelede voertuig of het samenstel moet minimaal 15.000kg bedragen. Het gelede voertuig of het samenstel moet een lading hebben met een gewicht dat minstens gelijk is aan de helft van het nuttige laadvermogen van het gelede voertuig of het samenstel. De lading mag niet bestaan uit ADR producten, noch uit levende dieren of uit producten die misselijkheid veroorzaken. De lading moet degelijk vastgemaakt zijn en in voorkomend geval verdeeld zijn over het trekkende voertuig en de aanhangwagen. De examiner kan, zo nodig, overgaan tot een weging van het gelede voertuig of het samenstel.

4. De kandidaat voor het rijbewijs geldig voor de **categorie D** legt het praktisch examen af met een voertuig bestaande uit een voertuig van de categorie D, dat ten minste 10m lang en ten minste 2,40m breed is en op een horizontale weg een snelheid van ten minste 80km/u kan bereiken.

Het voertuig moet uitgerust zijn met ABS en met een controleapparatuur als bedoeld in Verordening (EEG) nr. 3821/85.

5. De kandidaat voor het rijbewijs geldig voor de **categorie D+E** legt het praktisch examen af met een samenstel bestaande uit een voertuig van de categorie D, zoals gesteld onder 4. en een aanhangwagen met een maximaal toegelaten massa van tenminste 1.500kg.

Het samenstel heeft een breedte van ten minste 2,40m en een lengte van ten minste 14m zijn en op een horizontale weg een snelheid van ten minste 80km/u kan bereiken.

De laadruimte van de aanhangwagen moet bestaan uit een gesloten opbouw die ten minste 2m breed en 2m hoog is.

De feitelijke totale massa van de aanhangwagen moet minimaal 800kg bedragen. De eventuele lading mag niet bestaan uit ADR producten, noch uit levende dieren of uit producten die misselijkheid veroorzaken. De lading moet degelijk vastgemaakt zijn. De examiner kan, zo nodig, overgaan tot een weging van het samenstel.

6. De kandidaat voor het rijbewijs geldig voor de **subcategorie C1** legt het praktisch examen af met een samenstel bestaande uit een voertuig van de subcategorie C1, waarvan de maximaal toegelaten massa ten minste 5.500kg en de lengte ten minste 5,5m bedraagt en op een horizontale weg een snelheid van ten minste 80km/u bereikt. De laadruimte moet bestaan uit een gesloten opbouw die tenminste even breed en hoog is als de cabine en die de volledige laadvloer bedekt.

Het voertuig moet uitgerust zijn met ABS en controleapparatuur als bedoeld in Verordening (EEG) nr. 3821/85.

Het voertuig moet een lading hebben met een gewicht dat minstens gelijk is aan de helft van het nuttige laadvermogen van het voertuig. De lading mag niet bestaan uit ADR producten, noch uit levende dieren of uit producten die misselijkheid veroorzaken. De lading moet degelijk vastgemaakt zijn. De examinator kan, zo nodig, overgaan tot een weging van het voertuig.

7. De kandidaat voor het rijbewijs geldig voor de **Subcategorie C1+E** legt het praktisch examen af met een samenstel bestaande uit een voertuig van de subcategorie C1, zoals gesteld onder 6. en een aanhangwagen met een maximaal toegelaten massa van tenminste 2.500kg.

Het samenstel heeft een lengte van ten minste 9m zijn en kan op een horizontale weg een snelheid van ten minste 80km/u bereiken.

De laadruimte van de aanhangwagen moet bestaan uit een gesloten opbouw die ten minste even breed en hoog is als de cabine van het trekkende voertuig. De gesloten opbouw mag ook lichtjes minder breed zijn dan het trekkende voertuig, zolang het zicht naar achteren alleen door middel van de buitenspiegels van het trekkend voertuig mogelijk is.

De feitelijke totale massa van de aanhangwagen moet minimaal 800kg bedragen.

Het voertuig moet een lading hebben met een gewicht dat minstens gelijk is aan de helft van het nuttige laadvermogen van het samenstel. De eventuele lading mag niet bestaan uit ADR producten, noch uit levende dieren of uit producten die misselijkheid veroorzaken. De lading moet degelijk vastgemaakt zijn en verdeeld zijn over het trekkend voertuig en de aanhangwagen. De examinator kan, zo nodig, overgaan tot een weging van het samenstel.

8. De kandidaat voor het rijbewijs geldig voor de **subcategorie D1** legt het praktisch examen af met een samenstel bestaande uit een voertuig van de subcategorie D1, waarvan de maximaal toegelaten massa ten minste 4.000kg en de lengte ten minste 5m bedraagt en op een horizontale weg een snelheid van ten minste 80km/u bereikt.

Het voertuig moet uitgerust zijn met ABS en controleapparatuur als bedoeld in Verordening (EEG) nr. 3821/85.

9. De kandidaat voor het rijbewijs geldig voor de **categorie D1+E** legt het praktisch examen af met een samenstel bestaande uit een voertuig van de categorie D1, zoals gesteld onder 8. en een aanhangwagen met een maximaal toegelaten massa van tenminste 1.500kg heeft en op een horizontale weg een snelheid van ten minste 80km/u kan bereiken.

De laadruimte van de aanhangwagen moet bestaan uit een gesloten opbouw die ten minste 2m breed en 2m hoog is.

De feitelijke totale massa van de aanhangwagen moet minimaal 800kg bedragen.

De eventuele lading mag niet bestaan uit ADR producten, noch uit levende dieren of uit producten die misselijkheid veroorzaken. De lading moet degelijk vastgemaakt zijn. De examiner kan, zo nodig, overgaan tot een weging van het samenstel.

B. Dubbele bediening (van toepassing vanaf 5 september 2005)

Indien een van de volgende bedieningsorganen van het examenvoertuig, aangeboden door de kandidaat met een voorlopig rijbewijs of leervergunning, voorzien is van een dubbele bediening: koppeling, remmen, noodrem, gaspedaal dan moet ook de bediening van de kruislichten, grootlichten, geluidstoestel ook dubbel kunnen bediend worden. De begeleider moet bovendien de standlichten kunnen doven en de kruislichten aanzetten.

Deze dubbele bediening wordt niet opgelegd indien de standaarduitrusting van een voertuig over een automatische bediening van een aantal bedieningsorganen of indien ze gemakkelijk toegankelijk zijn voor de begeleider en dit de kandidaat niet hindert.

Een alarm met geluidssignaal geeft aan wanneer de begeleider zelf de remmen of de koppeling al dan niet bediend.

De goede werking van dit alarm wordt aangeduid door een controlelampje, dat uitdooft eenmaal het geluidssignaal in werking treed.